

Załącznik do Uchwały Nr XLI/301/2010 Rady Gminy w Werbkowicach
z dnia 24 czerwca 2010 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WRONOWICE

NA LATA 2010 – 2017

1. Wprowadzenie.....	3
2. Charakterystyka miejscowości.....	6
2.1. Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.....	6
2.2. Rys historyczny.....	8
2.2.1. Historia miejscowości Wronowice.....	8
2.2.2. Wronowice w archeologii.....	9
2.2.3. Rys historyczny /szkolnictwo/.....	10
2.2.4. Rys historyczny /obiekty infrastruktury/.....	11
2.3. Struktura przestrzenna miejscowości.....	12
2.4. Opis obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającego nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.....	14
3. Inwentaryzacja zasobów.....	15
3.1. Środowisko przyrodnicze.....	15
3.1.1. Walory krajobrazu.....	15
3.1.2. Walory klimatu.....	16
3.1.3. Walory szaty roślinnej.....	16
3.1.4. Fauna.....	16
3.1.5. Gleby.....	16
3.1.6. Cieki Wodne – Rzeka Huczwa.....	17
3.2. Dziedzictwo kulturowe.....	18
3.2.1. Dziedzictwo kulturowe/działalność artystyczno – rzemieślnicza.....	22
3.2.2. Atrakcyjność turystyczna.....	24
3.3. Obiekty i tereny.....	24
3.4. Infrastruktura społeczna.....	26
3.5. Infrastruktura techniczna.....	30
3.6. Gospodarka i rolnictwo.....	32
3.6.1. Gospodarka.....	32
3.6.2. Rolnictwo.....	33
3.7. Kapitał społeczny i ludzki.....	33
3.8. Inne zasoby kulturalne.....	34
3.9. Inne informacje.....	34
4. Analiza SWOT Mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń.....	36
4.1. Mocne strony.....	36
4.2. Słabe strony.....	36
4.3. Szanse dla wsi.....	37
4.4. Zagrożenia dla wsi.....	37
5. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujących społeczność lokalną.....	38
6. Wdrożenie i monitorowanie planu.....	45

1. Wprowadzenie

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. w ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno – kulturalne, rekreacyjne i sportowe;
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury;
- kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno – kulturalnych;
- zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości. Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno – kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej progospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. Dzięki temu może stanowić doskonale uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na

zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Nie jako „mini-miasto”, wysoko zurbanizowana i konkurująca z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Plan Odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy Miejscowości:

plan umożliwi efektywne gospodarowanie zasobami takimi jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe;

- zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwi stałą ocenę postępów i korygowanie
- błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej;
- dokument umożliwi zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości;
- uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga porozumienia. Osiągnięte porozumienie, na drodze otwartej dyskusji, pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna;
- tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości, a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Plan Odnowy Miejscowości Wronowice obejmuje swoim zasięgiem obszar tej miejscowości. Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości Wronowice to dokument, który określa strategię działań

w sferze społeczno – gospodarczej na lata 2010 – 2017. Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Projekt wprowadzonych do planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacje społeczne. Podstawą tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Wronowice jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt przyrastania inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

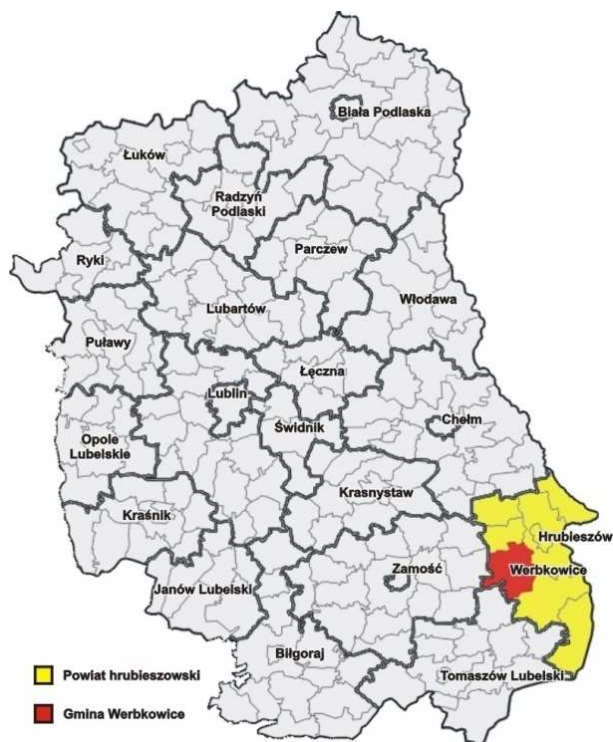
2. Charakterystyka miejscowości

2.1. Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności

Miejscowość Wronowice położona jest w południowo – wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie hrubieszowskim, w południowej części Gminy Werbkowice, nad rzeką Huczwą, w obrębie Kotliny Hrubieszowskiej. Gmina Werbkowice leży w północno – zachodniej części Kotliny Hrubieszowskiej, która wchodzi w skład Wyżyny Zachodnio – Wołyńskiej oraz w niewielkiej części (część północno – zachodnia) w obszarze Działów Grabowieckich, wchodzących w skład Wyżyny Lubelskiej. Według regionalizacji fizyczno – geograficznej położona jest w obrębie następujących jednostek:

- Wyżyna Wołyńsko – Podolska,
- Wyżyna Zachodnio Wołyńska,
- Kotlina Hrubieszowska,
- Wyżyna Wschodniomałopolska,
- Wyżyna Lubelska,
- Działy Grabowieckie.

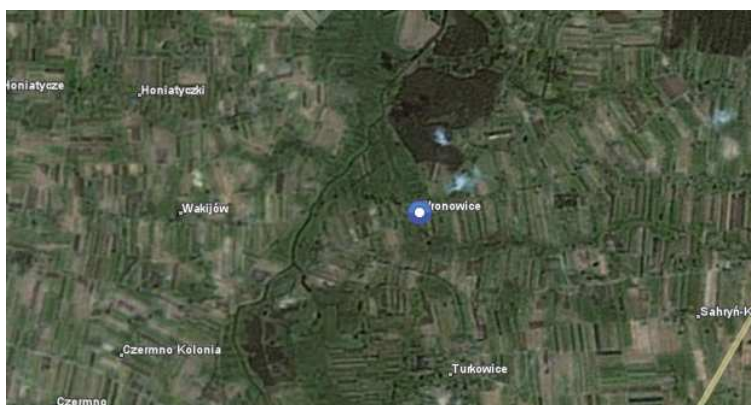
Wronowice leżą w odległości 25 km od miasta powiatowego Hrubieszowa, w sąsiedztwie z miejscowościami: Turkowice, Wakijów, Kol. Malice, Malice, Sahryń.

Rysunek 1. Gmina Werbkowice na tle województwa lubelskiego i powiatu hrubieszowskiego

Rys. 2. Miejscowość Wronowice na tle gminy Werbkowice

Rys.3. Wronowice z lotu ptaka

Powierzchnia gminy Werbkowice zajmuje 18,826 ha (miejscowość Wronowice 1015,21 ha), w tym użytki rolne stanowią 828,67 ha, natomiast lasy 92,52 ha. Gminę Werbkowice tworzy 28 sołectw, w tym sołectwo Wronowice. Jest ona gminą rolniczo – przemysłową z nastawieniem na przemysł rolno – spożywczy.

Gminę Werbkowice na koniec 2008 roku zamieszkiwało 9 996 osoby w tym 4 983 mężczyzn i 4 993 kobiet (14,79 % populacji powiatu hrubieszowskiego). W 2001 roku wieś Wronowice liczyła 75 domów i 315 mieszkańców, a pod koniec 2007 roku 272 mieszkańców. Miejscowość Wronowice pod względem demograficznym plasuje się na 12 miejscu w gminie Werbkowice z liczbą ludności 255 osoby (stan na dzień 31.12.2009 r.) w strukturze

wielkościowej sołectw na terenie Gminy Werbkowice wpisuje się w grupę sołectw dużych – powyżej 200 – 18 miejscowości (w tym Wronowice).

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
DO 18 LAT	28	30	58
19-60 LAT	66	73	139
POW. 60 LAT	37	21	58
OGÓŁEM	131	124	255

2.2. Rys historyczny

2.2.1. Historia miejscowości Wronowice

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1482. Wzmianka z roku 1439 o rycerzu Sdrodzie z Wronowa przypuszczalnie może dotyczyć Wronowic. W rejestrze poborowych z 1472 roku miejscowość ta nie występuje, choć być może należy utożsamiać ją z zaginioną wsią Drewną wymienioną we wspólnym dokumencie w sąsiedztwie Cześnik, Wakijowa i Czermna należących do Goździów. W roku 1531 wieś wymieniona jest w rejestrze poborowych i wówczas należała do łacińskiej parafii w Malicach. W 1578 roku Nurzyński ze Studzińskim posiadali tu 2 łany użytków, a Turkowicki 1 i 1¼ łana, 1 szewca oraz 3¼ łana nieużytków. W roku 1610 Wronowice kupił Walerian Komorowski, żonaty z Elżbietą Bolanowską. W 1629 roku właścicielem wsi był Maciej Borzęcki, wojski bełski, który posiadał także sąsiednie Wakijów i Honiatyczki. Zapewne jego rządy były uciążliwe dla chłopów, gdyż w 1644 roku uciekło 5 rodzin z Wronowic do miasteczka Uhrynowa (M. Horn 1967, s. 183). Pod koniec XVII w. wieś była w posiadaniu Mikołaja Firleja, syna Zbigniewa, żonatego z Zofią Skotnicką. W 2 poł. XVIII wieku wieś należała do Wojciecha Rostowskiego, żonatego z Katarzyną Skrzyńską. W 1782 roku Wronowice wydzierżawił od nich Józef Lipski, starosta łapiwicki, żonaty z Marianną Skrzyńską. W 1806 roku Katarzyna ze Skrzyńskich Rostkowska sprzedała prawo do wywozu 300 fur drewna z lasu wronowickiego Tekli z Łosiów Karczewskiej. W 1810 dziedzicami wsi byli Antoni Adam i Franciszek Rostkowscy. Zapewne Antoni Adam spłacił brata, gdyż w 1820 roku był jedynym właścicielem. Sprzedał wówczas Wronowice za 170 tys. zł Karolowi Bukowskiemu (syn Beniamina i Agnieszki z Jaworskich), który wydzierżawiał wieś, m.in. Julianowi Trębińskiemu. Po śmierci Bukowskiego w 1848 roku, na mocy testamentu dobra te odziedziczył Roman Podhorecki, a w 1862 roku odkupił od niego za 60 tys. rubli Marian Rajmund Lubowiecki, syn Antoniego. W 1906 roku dobra te zajął (zapewne za długi w wys. 111 500 rubli) Lubelski Oddział Banku Narodowego, a w 1910 przeszły na własność Włociańskiego Banku

Ziemskiego, który zapłacił 143 300 rubli. Spis z 1827 roku notował wieś w powiecie hrubieszowskim i parafii Tyszowce. Liczyła wówczas 41 domów i 237 mieszkańców. W 1845 istniała tu karczma, która uzyskała patent na dalsze prowadzenie wyszynku alkoholu. W 1866 dobra Wronowice składały się z folwarku Wronowice, wsi Kożuchy i przyległości Leśniczówka, łącznie 1290 morgi, w tym 607 mórg gruntów rolnych i ogrodów, 180 mórg łąk, 187 mórg pastwisk, 253 morgi lasu oraz 163 morgi nieużytków. W folwarku notowano 3 budynki murowane i 25 drewnianych. Wieś liczyła 29 domów, 2 młyny wodne i 343 morgi ziemi włościańskiej. Według spisu z 1921 roku było we wsi 30 domów oraz 182 mieszkańców, w tym 30 Żydów i 50 Ukraińców, natomiast 3 kolonie: Paprzyca, Doliwo i Pasieka liczyły łącznie 48 domów (4 niezamieszkałe) i 253 mieszkańców narodowości polskiej, żydowskiej i wyznania prawosławnego. W 1929 roku we Wronowicach były dwa młyny A. Bojarczuka na Pasiece, zapewne wodny oraz Karola Brzozowskiego - gazowy. W 1938 roku wieś liczyła 62 domy, a jej kolonie: Adamówka – 26, Pasieka – 66, Doliwo – 6, Paprzyca – 8. W 1945 roku ludność prawosławną przesiedlono do ZSRR. Wznoszono murowane budynki, założono Kółko Rolnicze, w trosce o bezpieczeństwo mienia przed pożarami zorganizowano sprzęt dla Ochotniczej Straży Pożarnej, a także oddano do użytku sklep, szkołę. W 1962 roku zelektryfikowano wieś, a w dwa lata później Tadeusz Rybczyński i Stanisław Mazurek założyli we Wronowicach Ochotniczą Straż Pożarną. Pierwszym prezesem został współzałożyciel Tadeusz Rybczyński. W 1966 roku strażacy dostali motopompę.

W latach 1991-1994 wybudowano we wsi ośrodek wypoczynkowy Zamojskiej Korporacji Energetycznej, który przejął później Rejon Energetyczny w Hrubieszowie.

2.2.2. Wronowice w archeologii

W wyniku badań powierzchniowych prowadzonych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) oraz wykopalisk na terenie miejscowości Wronowice odkryto 45 stanowisk (punktów osadniczych). Najstarsze, choć bardzo skromne, ślady osadnictwa w postaci rdzenia krzemienego związane są z paleolitem schyłkowym (XII-IX tys. p. Chr.). Znacznie młodsze zabytki można łączyć ze środkowoneolityczną kulturą pucharów lejkowatych (4200-2900 r. p. Chr.), do której zaliczono dość liczny i bogaty materiał, obok ceramiki także trzy siekiery krzemienne, przęślik gliniany, wiórowiec, wióry i odłupki krzemienne. Inny spektakularny zabytek – fragment topora kamiennego, który należy łączyć z ludnością kultury ceramiki sznurowej (2900-2200 r. p. Chr.). Z okresu wczesnej epoki brązu (2300-1600 r. p. Chr.) pochodzi materiał ceramiczny, sierp oraz łuszczeń krzemieny. Liczne fragmenty naczyń glinianych oraz kilka całych naczyń odkryte w ziemiance oraz jamie

gospodarczej przypisano kulturze trzcinieckiej (1600-1200 r. p. Chr.). Sporo materiałów z terenu Wronowic związanych jest z kulturą łużycką (1200-400 r. p. Chr.). W wyniku badań wykopaliskowych odkryto fragmenty trzech półziemianek, trzy obiekty produkcyjne, dwa paleniska oraz dwa obiekty o nieokreślonym charakterze, a także 4 fragmentarycznie zachowane ciałopalne groby popielnicowe. Materiał ceramiczny w większości rozdrobniony wskazuje na ciągłość osadnictwa łużyckiego począwszy od III okresu epoki brązu tj. ok. 1200 roku p. Chr. aż do końca okresu halsztackiego (ok. 400 r. p. Chr.). Pojedyncze fragmenty ceramiki odkryte na terenie miejscowości związane są z grupą czernicyńską (200 r. p. Chr. - pocz. n. e.). Dalsze materiały należy przypisać ludności kultury przeworskiej (pocz. n. e. – III w. n. e.). Do niej zaliczono obiekt produkcyjny zawierający fragmenty naczyń i kilkanaście cegiełek glinianych oraz grób ciałopalny popielnicowy. Liczny materiał pochodzi z okresu wczesnośredniowiecznego, a datowano go na wiek X-XIII. Tutaj istniała też jedna z osad otwartych połączoną drewnianym pomostem z grodem i podgrodzem w Czerwieniu. Na terenie tej osady odkryto XI-wieczne cmentarzysko szkieletowe.

2.2.3. Rys historyczny /szkolnictwo/

Na początku XX wieku powstała we wsi szkoła rosyjska, w której uczył w 1914 roku Teodor Siwak. W okresie międzywojennym istniały we wsi dwie szkoły, w Pasiekach w latach 30-tych uczył Antoni Pelc, natomiast na wsi uczył Stanisław Chochgelanter. W 1939 roku mieszkańcy wybudowali w czynie społecznym murowaną szkołę. Nie istniała jednak długo, ponieważ Niemcy w okresie okupacji hitlerowskiej zlikwidowali polską szkołę, a utworzyli szkołę ukraińską. Po wojnie wznowiono działalność szkoły (dopiero w 1958 roku). Kierowniczką została Janina Buczuleńska i pełniła swoją funkcję do 1961 roku. Jej następczynią na tym stanowisku w latach 1961 – 1977 była Halina Piliś. Od 1977 roku przez pięć następnych lat szkoła była nieczynna. Ponownie otwarto ją w 1982 roku, a kierowniczką została wtedy Urszula Hawryluk. Po dwóch latach stanowisko to pełnił przez okres jednego roku Henryk Klikocki. Później funkcje kierownika szkoły sprawowali kolejno: Grażyna Zdulska (1985 – 1987), Stefan Kulibowski (1988 – 1991), Urszula Kulibowska (1991 – 1992), Prygoży (1992 – 1995) i Marianna Kozyra (1995 – 1997). W 1997r. z powodu małej ilości dzieci, szkołę ostatecznie zamknięto.

Rys.4 Dawna Szkoła Podstawowa we Wronowicach

Rys. 5. Obecny wygląd szkoły

Rys. 6. Obecny wygląd szkoły

2.2.4. Rys historyczny /obiekty infrastruktury/

Skład buraczany.

W latach 1900-1902 powstał we Wronowicach skład buraczany, wraz z wybudowaną

konną linią wąskotorową z Mircza do Wronowic. Utworzono ją na potrzeby cukrowni w Mirczu. Ze składu wywożono buraki do fabryki do 1915 roku, kiedy to zakład spłonął. W okresie międzywojennym buraki wywożono z Wronowic do cukrowni w Strzyżowie lub Woźuczynie. W 1963 r., po uruchomieniu cukrowni w Werbkowicach, zbudowaną punkt buraczany we Wronowicach-Pasiece, który istniał do końca XX wieku.

Kolej wąskotorowa.

W latach 1900 – 1902 zbudowano Konną Kolej Wąskotorową na trasie Wronowice – Mircze. Kolej tę rozebrali Austriacy w 1915 lub 1916 roku, a szyny wykorzystali do budowy kolejki Włodzimierz – Uhnów. W 1916 roku Austriacy zbudowali kolej wąskotorową z Uhnowa do Włodzimierza Wołyńskiego, która biegła przez Wronowice. Istniała ona do roku 1985 i służyła do przewozów towarowo – pasażerskich. We Wronowicach zbudowano jeden z przystanków kolejowych.

2.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Tereny wsi Wronowice przynależą, tak jak cała gmina, do makroregionu pod nazwą Zamojszczyzna i to z jej, burzliwą historią jest związany układ przestrzenny miejscowości. Zniszczenia wojenne, przesiedlenia, eksterminacja ludności polskiej ze strony okupanta niemieckiego, a także nieustające walki ludności polskiej z ukraińską, nacjonalizacja w okresie powojennym sprawiły, że wieś po części straciła swój „kresowy” charakter. Wiele charakterystycznych zabudowań uległo nieodwracalnym zniszczeniom, a na ich miejsce powstał nieład urbanistyczny. Występuje typ siedlisk z zabudową wolno stojącą wokół podwórza zakreślonego zazwyczaj w prostokąt, zwrócony szczytem do drogi przez wieś, niezależnie czy ustawienie domu mieszkalnego jest szczytowe czy kalenicowe. Oba rozwiązania występują we Wronowicach z przewagą ustawienia kalenicowego i z przysunięciem domu mieszkalnego do drogi. Większość budynków powstałych w II połowie XX w. charakteryzuje się budową jednokondygnacyjną wykonaną przeważnie z popularnego pustaka, z elewacją tynkową o dwuspadowych dachach i niskim kącie nachylenia, krytych przeważnie eternitem, blachą. Budynki gospodarcze wolno stojące, ustawione kalenicowo, wokół prostokątnego podwórza. Domy mieszkalne mają różne gabaryty. W nielicznych przypadkach łączone są z zabudową inwentarską, na którą składa się kilka oddzielnych budynków gospodarskich ustawionych w czworobok wokół podwórza, najczęściej ze stodołą na tylnym, krótszym boku działki. Brak jest pełnych zagród z zabytkową zabudową drewnianą charakteryzującą się poszyciem dachowym zwanym "strzechą", wytypuje tylko kilka pojedynczych domów z przełomu XIX i XX w., pokrytych strzechą lub drewnianą

dachówką, parterowych z małymi, z zasady 4 otworami okiennymi, 2 izbowymi o konstrukcji budowlanej drewnianej bądź trzcinowo–glinianej. Bardzo charakterystyczne jest także wznoszenie przy skromnych drewnianych domach okazałych, nowszych, murowanych stodół, usytuowanych na tyłach siedlisk. Podwórka otaczane są zazwyczaj płotami siatkowymi bądź drewnianymi sztachetowymi, które coraz częściej wypierane są przez te pierwsze.

Na obszarze gminy brak jest charakterystycznego budownictwa wiejskiego, które jeszcze do niedawna dominowało na omawianym terenie. Ostatnie kilkanaście lat przyniosło wyparcie drewnianej architektury ludowej, na rzecz murowanych, bezstylowych domów.

Pomimo występującej dysharmonii budowlanej związanej czy to z zawirowaniami historycznymi, czy też z panującym nieskalanym stylem budownictwa nowożytnego wieś zachowała swój układ przestrzenny oparty na planie ulicówki, pomimo ubytków w zabudowie i wprowadzenia współczesnych, dysharmonizujących budynków.

Wieś zlokalizowana jest nad rzeką Huczwą stanowiącą jedną z ciekawszych atrakcji turystycznych nie tylko gminy, ale i powiatu. Obręb miejscowości charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Z rzeką, a konkretnie z jej biegiem z jednej strony, a z drugiej strony ze szlakiem linii byłej Hrubieszowskiej Kolei Wąskotorowej powiązana jest dominanta przestrzenna miejscowości (dominanta płaska), której układ przestrzenny można określić jako „liniowy”. Widoczne jest nasilenie zabudowy w okolicach, świetlicy wiejskiej – będące wyznacznikiem dominanty przestrzennej wysokościowej, przy której spotykają się ciągi komunikacyjne (droga powiatowa 3421L i droga gminna 111263L). Przy świetlicy w jej sąsiedztwie ulokowany jest sklep spożywczo – przemysłowy, a także przystanek komunikacji publicznej. Opis obiektów dominanty przestrzennej tj. świetlicy znajduje się w rozdziale 3.4 – "INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA".

2.4. Opis obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającego nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne

Obszar zlokalizowany jest w centrum Wronowic, u zbiegu 2 głównych dróg przebiegających przez miejscowość – tj. droga powiatowa nr 3421L Werbkowice-Tyszowce-Grabowiec-Łaszczów, oraz droga nr 111263L. W obrębie wskazanego obszaru znajdują się najważniejsze punkty w miejscowości o znaczeniu handlowym, usługowym, kulturowym i rekreacyjnym. Zalicza się do nich świetlico-remizę, sklep spożywczo-przemysłowy oraz boisko sportowe. Wymienione obiekty położone są po prawej stronie drogi nr 111263L patrząc w kierunku skrzyżowania z drogą nr 3421L. Świetlico-remiza oddalona jest o ok. 150 m od wspomnianego skrzyżowania. Przy niej znajduje się sklep spożywczo-przemysłowy, natomiast ok 15 m za świetlicą ulokowane jest boisko sportowe. Przedstawiony powyżej obszar ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne pełni rolę centrum, czyli obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającego nawiązaniu kontaktów społecznych.

Niestety jak wynika z analizy przedstawionej w powyższym dokumencie teren ten wymaga niezbędnej interwencji naprawczej. W pierwszej kolejności dotyczyć ona będzie modernizacji świetlico-remizy wraz z budową zbiornika na ścieki sanitarne, w przyszłości niezbędna jest także rozbudowa przyległego do niej terenu, budowa parkingu, placu zabaw oraz modernizacja infrastruktury sportowej. Niezbędne i konieczne jest ich przystosowanie do obecnych potrzeb infrastruktury technicznej a także funkcjonalnych. Odnowa budynku świetlico-remizy oraz przyległego do niej terenu w sposób przyjazny mieszkańcom i turystom, wytworzy zorganizowaną przestrzeń wspólną i powiąże ją z pozostałymi znaczącymi elementami miejscowości i ciągami komunikacyjnymi. Uzupełni ofertę miejscowości, tworząc infrastrukturę nie tylko dla dzieci i ich rodziców, ale osób starszych oraz niepełnosprawnych. Będzie to też miejsce wytchnienia dla turystów korzystających z atrakcji turystycznych na terenie miejscowości jak i całej gminy. Wygodny dojazd do opisanego obszaru umożliwi remont drogi 111263L. Funkcjonalność świetlico-remizy, jego przystosowanie do pełnienia swoich zadań kładzie także potrzebę działań poprawczych, tak aby mieszkańcy, goście w tym turyści odwiedzający miejscowość mogli spotykać się na imprezach kulturalnych oraz sportowych integrujących społeczność. Przedsięwzięcie zapoczątkuje realizację wspólnych działań mieszkańców na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

dostępność obszaru:

-dostępność mobilna: droga powiatowa 3421L: Werbkowice- Tyszowce-Grabowiec-

Łaszczów; droga gminna 111263L; przystanki autobusowe po obu stronach drogi powiatowej;

-dostępność piesza: brak ciągów pieszych wzdłuż drogi, wykorzystywane są pobocza.

Wizualizacja obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającego nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne - ujęcie z lotu ptaka

Dane i potrzeby zamieszczone w opisie uzupełnione są innymi zapisami ww. dokumencie m.in. w pozycji "Struktura przestrzenna miejscowości", "Obiekty i tereny" oraz "Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujących społeczność lokalną", stanowiąc komplementarną całość opisu miejscowości, jej charakterystyki i potrzeb.

3. Inwentaryzacja zasobów

3.1. Środowisko przyrodnicze

3.1.1. Walory krajobrazu

Wronowice położone są w południowo – wschodniej części województwa lubelskiego. Większa część zabudowań Wronowic położona jest w dolinie Huczwy. Od wschodniej i zachodniej strony znajdują się łąki oraz tereny podmokłe przecinane siecią rowów, urozmaicone roślinnością drzewiastą, bogatą gamą gatunków traw i ziół.

3.1.2. Walory klimatu

Główne cechy klimatu dla rejonu Wronowic to:

- klimat z przewagą wpływów kontynentalnych;
- zimy długie i chłodne;
- lata ciepłe;
- przeważają wiatry z sektora zachodniego i południowo – zachodniego.

Położenie miejscowości w dolinie powoduje że amplitudy zjawisk pogodowych są złagodzone, przez co warunki klimatu są korzystne.

3.1.3. Walory szaty roślinnej

Najwyższy udział użytków zielonych na terenie Gminy Werbkowice występuje w Turkowicach, Wronowicach i Podhorcach. We Wronowicach znajdują się dwa obszary leśne z przewagą drzew liściastych takich jak: sosna, topola, graby, dęby, osika, brzoza oraz modrzewie. Lasy bogate są w poziomki, maliny, grzyby. Wzdłuż nasypu byłej kolejki wąskotorowej możemy znaleźć jeżyny. Od północnej i południowej strony znajdują się kompleksy leśne o łącznej powierzchni 92,52 km.

3.1.4. Fauna

Przyległe do Wronowic lasy oraz stosunkowo mało przekształcone środowisko naturalne są bogate w różnego rodzaju zwierzęta łowne takie jak: sarny, zające, dziki oraz bobry, lisy, borsuki, łasice. Okoliczne łąki i pobliska rzeka stanowią ostoję ptaków wodnych takich jak: łabędzie, perkozy, dzikie kaczki, rybitwy oraz czajki, kilka rodzin bociana białego, bażanty, kuropatwy oraz inne gatunki.

3.1.5. Gleby

Teren Gminy Werbkowice należy do obszarów o najlepszych warunkach glebowych w Województwie Lubelskim i jednego z najlepszych na terenie Polski. Jest to efektem występowania tu czarnoziemów, ale także innych doskonałych pod względem rolniczym gleb takich jak rędziny, gleby brunatne wytworzone na lessach i inne.

Gleby tu występujące posiadają doskonałe warunki fizykochemiczne, tj. niewielki udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w ogólnym obszarze użytków rolnych poniżej 40 %. Gleby

kwaśne należy poddać procesowi wapnowania, w celu poprawy właściwości fizykochemicznych, chemicznych i fizycznych, wzrostu plonów roślin uprawnych i poprawy ich jakości.

Gleby gminy cechują się niewielkim udziałem użytków rolnych o bardzo niskiej i niskiej zasobności w przyswajalny fosfor (poniżej 40 %), potas (poniżej 40 %) i magnez, (poniżej 20 %).

Prowadzone wzdłuż trasy drogi krajowej 74 (Kielce – Zamość – Hrubieszów – Zosin) badania gleb wykazują, że udział elementów z grupy tzw. metali ciężkich wykazuje zerowy stopień zanieczyszczenia rozumiany jako zawartość naturalna.

3.1.6. Cieki Wodne – Rzeka Huczwa

Ważnym elementem dla rozwoju środowiska przyrodniczego na terenie sołectwa Wronowice jak i tym bardziej gminy, czy powiatu jest rzeka Huczwa przepływająca przez Wronowice. Większa część powiatu hrubieszowskiego odwadniana jest przez Huczwę. Powierzchnia jej dorzecza wynosi 1394,3 km². We Wronowicach, na 5,9 km biegu Huczwy (od ujścia). Rzeka Huczwa w dolnym biegu nie jest uregulowana.

Korytarz ekologiczny biegnący wzdłuż doliny rzeki Huczwy, na którym zachowany został naturalny krajobraz doliny, terenami łąkowymi i bagiennymi. Na terenie korytarza nie mogą być lokalizowane obiekty mogące zagrażać środowisku naturalnemu tj.: zakłady przemysłowe, obiekty rolnicze, obiekty gospodarcze. Wskazane jest natomiast lokalizowanie ścieżek pieszych i rowerowych, realizowanych w taki sposób, aby nie został naruszony naturalny układ zadrzewień, łąk oraz pól uprawnych.

Znaczenie gospodarcze rzeki dla celów rolniczych jest duże, nie mniejsze jest znaczenie sportowo–turystyczne, sanitarne itd. Huczwa dostarcza wody dla zakładów przemysłowych, do niej doprowadzone są ścieki tych zakładów. Ludność miejscowości leżących nad Huczwą pobiera z niej wodę.

Na terenie gminy Werbkowice widoczny jest brak wykorzystania potencjału sportowo –rekreacyjnego i stricte turystycznego rzeki Huczwy i terenów bezpośrednio do niej przyległych o bardzo dużej powierzchni. W samej miejscowości Wronowice jak i na terenie Gminy Werbkowice brakuje infrastruktury około rzecznej. Instytucje prowadzące działalność rekreacyjno–sportową, czy też osoby fizyczne prowadzące działalność agroturystyczną, nie wykorzystują potencjału rzeki, która w znaczący sposób stworzyłaby możliwość rozwoju sektora rekreacyjno–sportowego oraz uzyskania większych dochodów zarówno dla miejscowości Wronowice jak i całej gminy.

Rys. 7. Rzeka Huczwa

Rys. 8. Rzeka Huczwa

3.2. Dziedzictwo kulturowe

Kolej Wąskotorowa

W latach 1900 – 1902 zbudowano Konną Kolej Wąskotorową na trasie Wronowice – Mircze. Kolej tę rozebrali Austriacy w 1915 lub 1916 roku, a szyny wykorzystali do budowy kolejki Włodzimierz – Uhnów. W 1916 roku Austriacy zbudowali kolej wąskotorową z Uhnowa do Włodzimierza Wołyńskiego, która biegła przez Wronowice. Istniała ona do roku 1985 i służyła do przewozów towarowo – pasażerskich. We Wronowicach zbudowano jeden z przystanków kolejowych. Obecnie infrastruktura kolejowa jest zdewastowana bądź nie istnieje, istnieją jedynie pozostałości nasypów kolejowych i torowisk.

Rys. 9. W tym miejscu dawniej znajdował się przystanek Kolei Wąskotorowej.

Rys. 10. Przejazd przez tory kolejowe

Rys. 11. Hrubieszowska Kolej Dojazdowa – przebieg linii na terenie obecnego powiatu w tym przez miejscowość Wronowice

Krzyże przydrożne

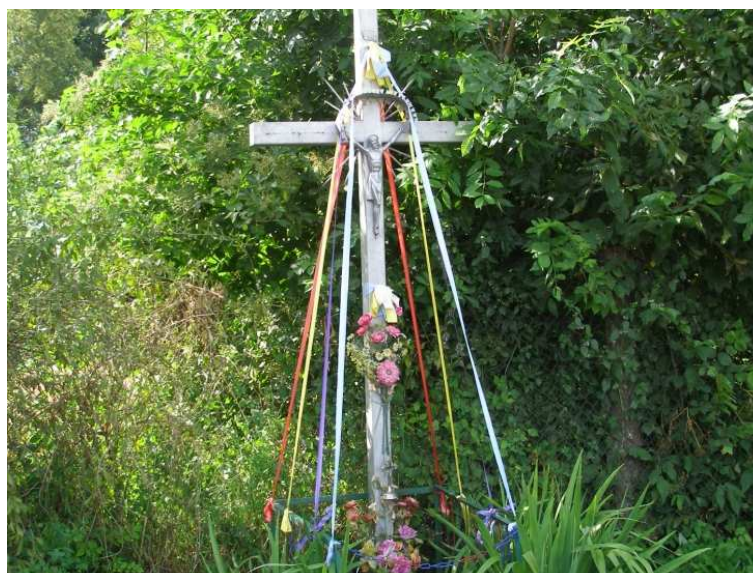
Na terenie miejscowości znajdują się 4 krzyże przydrożne: trzy drewniane z I połowy XX w. i jeden konstrukcji metalowej z końca XX w., będące szczególnym miejscem kultu wiary chrześcijańskiej. Przy krzyżach corocznie w miesiącu maju odbywają się spotkania modlitewne zwane "majówkami", oraz poświęcenie pól.

Rys.12. Krzyż chłopskiej doli 6 Wrzesień 1987

Rys. 13. Przydrożny krzyż

Rys. 14. Przydrożny krzyż

3.2.1. Dziedzictwo kulturowe/działalność artystyczno – rzemieślnicza

Kowalstwo

Kontynuowane nieprzerwanie od 3 pokoleń od przełomu XIX/XX w. przez rodzinę Gleniów. Obecnie działalność ma charakter czysto hobbystyczny i prowadzona jest przez członków 2 i 3 pokolenia, przez Pana Jana Glenia (urodzony w 1935 roku, swoją pasję z kowalstwem zaczął w wieku 14 lat ucząc się od ojca), oraz jego syna który, również zainteresował się pasją ojca i w wieku 18 lat już sam wykonywał przedmioty kowalskie. Obiekt kuźni w chwili obecnej jest już trzecią budowlą, tak jak inne zbudowana z drewna. Pozostałe dwie pomimo że były rozmieszczone w różnych miejscach posiadłości, uległy presji czasu i nie zachowały się, natomiast inwentarz rzemieślniczy przetrwał. Na uwagę zasługuje rodzinny "symbol" ciągłości kowalskiego fachu, jakim jest drewniane koło zamachowe liczące ponad 120 lat.

Rys. 16. Przy pracy w kuźni. zdjęcie z początku 2 połowy XX w.,

Rys. 17. Stary budynek kuźni obecnie nie istniejący

Rys. 18. Obecny budynek kuźni.

Rys. 19. Pomieszczenie kuźni (w lewym górnym rogu – rodzinny "symbol" ciągłości kowalskiego fachu, drewniane koło zamachowe liczące ponad 120 lat)

3.2.2. Atrakcyjność turystyczna

O atrakcyjności turystycznej miejscowości Wronowice decyduje przede wszystkim położenie (rzeka Huczwa), zachowanie elementów dawnego rzemiosła, ośrodek wypoczynkowy, „jezioro” Humicznyzna, malownicze drogi i ścieżki polne idealne dla turystyki pieszej, rowerowej i konnej, piękne krajobrazy, urozmaicony teren, zalesienie oraz bliskość Czerмна, Turkowic, z ich zabytkami architektury budowlanej i archeologicznej. Położenie wsi Wronowice stwarza doskonałe warunki do aktywnego wypoczynku oraz do korzystania z dobrodziejstw turystyki. Rozwój turystyki może spełniać rolę czynnika wzrostu i pełnić funkcję instrumentu wspomagającego restrukturyzację i przemiany społeczno – gospodarcze. Turystyka wywołuje również zmiany wtórne struktury branżowej poprzez pobudzenie rozwoju usług i handlu.

3.3. Obiekty i tereny

Park

Usytuowany przy dawnej szkole podstawowej, wysoki stopień zdewastowania. Brak infrastruktury parkowej typu ogrodzenie, tablice informacyjne, czy też oświetlenie. W Parku występuje duża różnorodność drzew takich jak: Brzoza, Lipa, Grab, Olcha, Wierzba.

Rys. 20. Park

Rys. 21. Park

"Jezioro" Chomiczna.

W okolicy Wronowic znajduje się naturalny zbiornik wodny "Jezioro" Chomiczna, które charakteryzuje się występowaniem rzadkich i chronionych gatunków fauny (grażel żółty, grzybień północny i żabiściek pływający). Chomiczyzna należy do Polskiego Związku Wędkarstwa w Zamościu. Jest to jezioro o dość małej powierzchni, działka nr 65 na której znajdują się jezioro zajmuje powierzchnię 0,99 ha. Codziennie można spotkać tu wiele wędkujących osób. Zbiornik jest zaniedbany, z linią brzegową licznie porośniętą przez roślinność wodną i bagienną, brak jakiegokolwiek infrastruktury około wodnej. Wykorzystywany jest jedynie przez osoby wędkujące z terenu powiatu.

Rys. 22. Zbiornik Wodny Chomiczyzna

Rys. 23. Zbiornik Wodny Chomiczyzna

3.4. Infrastruktura społeczna

Świetlica Wiejska /świetlico-remiza/

Usytuowana w centrum wsi, jest jednym z najważniejszych obiektów pełniących inne funkcje niż wyznaniowe i strictly edukacyjne, a jako świetlica wiejska pełniąc funkcje społeczno-kulturalne jest miejscem spotkań i zabaw mieszkańców miejscowości.

Rys. 24. Świetlica Wiejska

Rys. 25. Świetlica Wiejska

Świetlica powstała 22 marca 1977 roku. Obiekt murowany, parterowy, posiada 3 wyodrębnione niezależne części składowe – część świetlicową z salą taneczną, sceną, pomieszczeniem socjalnym, część strażacka (garażowa) – 1 pomieszczenie pełniące funkcje siedziby i garażu OSP; część kaplicowo – społeczna – 1 pomieszczenie wykorzystywane przede wszystkim przez KGW, służące także do sezonowych spotkań religijnych. Cały obiekt nie jest ogrodzony, teren nie jest zagospodarowany (m.in. brak utwardzonego placu dojazdowego, obiektów małej infrastruktury typu: plac zabaw, boiska sportowo – rekreacyjnego). Brak infrastruktury wodno – kanalizacyjnej, sanitariatów.

Świetlica wiejska jest miejscem spotkań zorganizowanych i niezorganizowanych grup dzieci oraz dorosłych mieszkańców wsi.

Obiekt pełni funkcje siedziby:

- Koła Gospodyń Wiejskich, do którego czynnie należy 20 osób,
- Ochotniczej Straży Pożarnej (w części remizowej budynku wyodrębniony garaż),
- Rady Sołectkiej,

Obiekt „świetlicowy” skupiający tak ważne i potrzebne instytucje życia społecznego miejscowości, niestety z roku na rok staje się coraz mniej przystosowany do sprawnego funkcjonowania ze względu na stan techniczny, niepozwalający na jego należyte zgodne z przeznaczeniem funkcjonalne użytkowanie. Brak wyposażenia, infrastruktury wodno – kanalizacyjnej, zagospodarowania terenu wokół świetlicowego nie pozwalającego na spełnianie misji takiego typu obiektu. Remont, budowa infrastruktury sanitarnej stworzy podwaliny pod centrum społeczno – kulturalne oraz turystyczne wsi.

Pomimo powyższych braków organizowane są w świetlicy dużym nakładem społecznym, imprezy dla mieszkańców np. „Majówka”, która odbywa się corocznie 1 maja. W

programie festynów są konkursy i zabawy dla dzieci przeprowadzone przez pracowników GOK Werbkowice. W trakcie imprezy uczestnicy delektują się ciastem upieczonym przez panie z KGW, oraz grochówką, potrawami z grilla oraz napojami. Wszystko odbywa się przy muzyce prezentowanej dla każdego pokolenia w formie festynu rodzinnego.

Rys. 26 Majówka we Wronowicach

Rys. 27. Zlot motocykli podczas majówki

Boisko sportowe

Usytuowane jest w Centrum Wronowic. Niepełnowymiarowe boisko do piłki nożnej w bardzo złym stanie technicznym (zdeprawowana nawierzchnia trawiasta, brak infrastruktury przy boiskowej typu: zaplecze sportowe, ogrodzenie, trybuny).

Boisko do piłki siatkowej

Również usytuowane jest przy świetlicy. Nawierzchnia boiska jest nierówna, nieprzystosowana do uprawiania dyscypliny, elementy konstrukcyjne wyposażenia są

przestarzałe i nie funkcjonalne.

Rys. 28 Boisko do piłki siatkowej

Rys. 29 Boisko do piłki nożnej

Ośrodek Wypoczynkowy Zamojskiej Korporacji Energetycznej

Zarządzany przez Rejon Energetyczny w Hrubieszowie. W Ośrodku znajdują się dwa domki letniskowe, obok jest staw z wysepką na środku. Ośrodek położony w sąsiedztwie z lasem i rzeką Huczwą.

Rys. 30. Staw Ośrodka Wypoczynkowego ZKE

Rys. 31. Jeden z domków Letniskowych

3.5. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Brak sieci wodociągowej na terenie miejscowości. Woda pobierana jest ze źródeł studni głębinowych.

Energia elektryczna

Wieś wyposażona jest w energię elektryczną od 1962 roku. Cały teren gminy objęty jest siecią energetyczną średniego napięcia, zrealizowaną jako linia napowietrzna na słupach żelbetonowych. Odbiorcy zasilani są energią elektryczną niskiego napięcia ze stacji transformatorowych. Ogólny stan linii jest średni, jednak w części gmin wymagają one nakładów inwestycyjnych. Przez teren gminy przebiegają także linie energetyczne wysokiego

napięcia WN – 110 kV.

Zamojska Korporacja energetyczna w Zamościu, Rejonowy Zakład Energetyczny ma opracowany rozwój sieci energetycznej dotyczącej gminy Werbkowice do roku 2011, dalej plany na dzień dzisiejszy nie sięgają. Do najważniejszych zadań inwestycji docelowych należy m.in.: wybudowanie linii zasilającej tereny zabudowy letniskowej we Wronowicach,

Ciepłownictwo

Zaopatrywanie mieszkańców w ciepło opiera się na indywidualnych źródłach ciepła. (ogrzewanie mieszkań oraz budynków gospodarczych).

Kanalizacja i gospodarka odpadami

Miejscowość Wronowice jest miejscowością nieskanalizowaną. W miejscowości funkcjonują zbiorniki bezodpływowe (szamba), których znaczna część zanieczyszcza środowisko poprzez nieszczelne zbiorniki lub odprowadzając ścieki do rowów melioracyjnych, zanieczyszcza wody powierzchniowe i podskórne. Istnieje wyraźna potrzeba budowy komunalnej sieci kanalizacyjnej i wyposażenia indywidualnych posesji w hydroponiczne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Komunikacja

Przez teren wsi przebiegają drogi powiatowe: główne w kierunku Werbkowic, Turkowic Tyszowiec oraz droga gminna do Sahrynia i Malic.

Sieć dróg na terenie gminy Werbkowice

Sieć drogowa łącząca poszczególne miejscowości jest dobrze rozwinięta. Na terenie gminy znajduje się obecnie 13,7 km dróg krajowych oraz 12 km dróg wojewódzkich, 76,8 km dróg powiatowych. Pozostałą część stanowią drogi gminne. Ich łączna długość wynosi 134,4 km (w tym na terenie sołectwa 10,8 km), z czego 6,1 km dróg posiada nawierzchnię twardą, 0,7 km to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej, natomiast 4 km to drogi o nawierzchni gruntowej. Większość dróg na terenie gminy z naciskiem na drogi powiatowe i gminne wymaga zintensyfikowanych nakładów inwestycyjnych w celu poprawy ich stanu nawierzchni oraz dostosowania ich do obecnych obciążeń komunikacyjnych. W szczególności należy przebudować nawierzchnię dróg gminnych z nawierzchni gruntowej na nawierzchnię twardą lub twardą ulepszoną. Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu na drodze powiatowej biegnącej przez miejscowość Wronowice należy dążyć do budowy ciągów pieszych.

Sieć telekomunikacyjna

Obejmuje cały obszar Wronowic jak i cały obszar gminy. Sieć ta wyposażona jest

przeważnie w nowoczesne automatyczne centrale cyfrowe, często połączone ze sobą przewodami światłowodowymi. Taki poziom telefonizacji zaspokaja w większości potrzeby mieszkańców.

Sieć kanalizacyjna

Obecnie stan skanalizowania miejscowości Wronowice uznaje się za zły. Brak jest układów sieciowych w rozproszonej zabudowie miejscowości, gdzie funkcjonują zbiorniki bezodpływowe (szamba), których znaczna część zanieczyszcza środowisko poprzez nieszczelne zbiorniki lub odprowadzając ścieki do rowów melioracyjnych, zanieczyszcza wody powierzchniowe i podziemne. Istnieje wyraźna potrzeba rozbudowy komunalnej sieci kanalizacyjnej i wyposażenia indywidualnych posesji w hydroponiczne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Odpady komunalne

Wieś zaopatrzona jest przez UG Werbkowice w pojemniki na odpady o kubaturze 120 l, przy świetlicy znajduje się kontener na odpady. Składowanie odpadów odbywa się poza granicami gminy na wysypiskach w Hrubieszowie, Mirczu i Tyszowcach. Odpady segregowane i odprowadzane są na sortownie odpadów w Łaskowie.

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe miejscowości Wronowice (stan na koniec 2009 r.)

<i>Nazwa miejscowości</i>	<i>Budynki wielorodzinne /ilość lokali</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Budynki jednorodzinne</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Razem liczba osób</i>
Wronowice	0	0	71	255	255

3.6. Gospodarka i rolnictwo

3.6.1. Gospodarka

Na terenie miejscowości Wronowice działają następujące podmioty gospodarcze prowadzących działalność handlową i usługową:

- Sklep spożywczo – przemysłowy (zatrudniona 1 osoba);
- Podmioty prowadzące działalność agroturystyczną i wypoczynkową;
- Złotko Wiesława – Usługi Agroturystyczne;
- Ośrodek Wypoczynkowy Zamojskiej Korporacji Energetycznej.

3.6.2. Rolnictwo

Powierzchnia administracyjna Gminy Werbkowice to w przeważającej części użytki rolne. Zajmują one powierzchnię 15 655 ha, co stanowi 83 % powierzchni gminy. Z tego przeważająca część – 12 251 ha, to grunty orne w klasach bonitacyjnych od I do III kl., sklasyfikowano 69,1 % gruntów ornych w gminie. W większości miejscowości grunty orne stanowią ponad 50 % wszystkich gruntów. Gmina Werbkowice to gmina rolnicza (w przeważającej części), charakteryzuje się dobrymi i bardzo dobrymi glebami. Wśród gruntów ornych przewagę stanowią kompleksy pszenicy bardzo dobrej i pszenicy dobrej zaliczane do czarnoziemów właściwych, czarnoziemów zdegradowanych, gleb brunatnych właściwych i brunatnych wylugowanych. Najwięcej warzyw w gruncie i pod folią na terenie Gminy Werbkowice uprawia się we wsiach: Wronowice, Podhorce, Terebiń – powierzchnia upraw warzywniczych łącznie z fasolą karłowatą wynosi 2022 ha, co stanowi 18 % ogólnej powierzchni zasiewów.

Przedstawione powyżej dane wskazują bezpośrednio na rolniczy charakter gminy, w tym miejscowości Wronowice.

Struktura gospodarstw rolnych według wielkości w Gminie Werbkowice.

<i>do 1 ha włącznie</i>	<i>powyżej 1ha do 5 ha</i>	<i>od 5ha do mniej niż 10 ha</i>	<i>od 10 ha do mniej niż 15 ha</i>	<i>15 ha i więcej</i>	<i>ogółem</i>
497	578	582	262	178	2097

Struktura gospodarstw rolnych według wielkości w miejscowości Wronowice.

<i>do 1 ha włącznie</i>	<i>Powyżej 1 ha do 2 ha</i>	<i>Od 2 ha do mniej niż 5 ha</i>	<i>Od 5 ha do mniej niż 15 ha</i>	<i>15 ha i więcej</i>	<i>ogółem</i>
24	19	23	40	5	111

3.7. Kapitał społeczny i ludzki

Rada Sołecka

Radzie sołeckiej przewodniczy Sołtys – Tadeusz Rybczyński. W skład Rady wchodzi: Jarochiewicz Leszek, Hawryluk Stanisław, Daniel Mic.

Do zadań Rady należy:

- organizowanie wspólnych prac na rzecz miejsca zamieszkania a zwłaszcza w zakresie upowszechniania kultury, rozwijanie pomocy społecznej, utrzymania porządku

publicznego i czystości a także dysponowanie zgromadzonymi w budżecie gminy środkami przeznaczonymi dla sołectwa określając sposób ich wykorzystania;

- kształtowanie odpowiednich warunków współżycia mieszkańców;
- zapewnienie udziału mieszkańców w rozpatrywaniu spraw socjalnych, kulturalnych, sportu, wypoczynku.

Ochotnicza Straż Pożarna

OSP Wronowice powstało w 1964 roku. Założyli ją: Stanisław Mazurek, Tadeusz Rybczyński. Remizę wybudowano w 1977 roku. Sprzęt gaśniczy – motopompa, otrzymana w 1966 roku. Funkcję prezesa pełnili od roku: 1964 – Tadeusz Rybczyński; 1981 – Henryk Gleń; 1989 – Walerian Terejko; a naczelnika: 1964 – Stanisław Mazurek; 1980 – Jan Staroń; 1988 – Stanisław Kotowski, 1989 – Stanisław Hawryluk. Obecnie jednostka OSP liczy 19 członków.

Koło Gospodyń Wiejskich "Kobiety Sukcesu"

KGW organizuje zajęcia, pokazy, szkolenia oraz różnego rodzaju kursy: kurs wekowania i przerobów mięsa, marynat, wekowania owoców; szkolenia z zakresu, warzywnictwa, higieny, racjonalnego odżywiania, pieczenia ciast, dekorowania potraw, znaczenia kobiet w życiu społecznym; szycia, robót ręcznych, a także gotowania, pieczenia, przygotowywania niepospolitych potraw, pączków oraz tortów, uczestnictwo w dożynkach parafialnych i gminnych, podczas których panie prezentują naszą rodzimą, regionalną twórczość. Obrazuje ona naszą kulturę, język – miejscową gwarę, styl życia, a często eksponuje zalety i piętnuje wady społeczności.

3.8. Inne zasoby kulturalne

Potrawy regionalne

Specyficzną potrawą regionalną Wronowic są kotlety z fasolą.

3.9. Inne informacje

Oświata

Obecnie na terenie miejscowości brak jest placówki oświatowej dzieci uczęszczają do szkoły podstawowej w Malicach oddalonej o 4 km od Wronowic i do szkoły gimnazjalnej w Sahryniu oddalonej o 6km – dojazd zapewnia Gmina. We wsi Wronowice znajdowała się szkoła podstawowa wybudowana w 1939 roku w czynie społecznym, szkołę otaczał park

zieleni. Została zlikwidowana w 1997 roku z powodu niekorzystnych warunków socjalnych i małej liczby dzieci.

Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie wsi Wronowice znajdują się:

- Świetlica-remiza (w części świetlicowej organizowane są m.in. zebrania mieszkańców, imprezy społeczno – kulturalne; w części remizowej znajduje się garaż OSP),
- Boisko wiejskie (na nim organizowane są rozgrywki piłkarskie, festyny).

4. Analiza SWOT Mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń

Podsumowanie sytuacji rozwojowej wsi Wronowice.

4.1. Mocne strony

- dobry klimat,
- podstawy bazy turystycznej,
- położenie geograficzne,
- rzeka Huczwa,
- "jezioro" Humicznyzna,
- ośrodek wypoczynkowy,
- rolnictwo,
- integracja społeczeństwa,
- doświadczenie w organizowaniu imprez,
- dobre warunki do rozwoju agroturystyki,
- aktywna i otwarta społeczność,
- walory krajobrazowo – turystyczne.

4.2. Słabe strony

- zły stan dróg dojazdowych,
- zły stan infrastruktury społecznej (świetlica, teren około świetlicowy, boisko),
- niedostatecznie rozwinięta i nie wypromowana turystyka,
- brak sieci wodociągowej,
- brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków,
- brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dla mieszkańców wsi w tym dla dzieci i młodzieży,
- brak placu zabaw,
- niezagospodarowana pod względem infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej rzeka Huczwa i "jezioro" Humicznyzna,
- niezadowalająca estetyka miejscowości,
- brak lamp oświetleniowych,

- słabo rozwinięta agroturystyka,
- brak bazy noclegowo – gastronomicznej,
- brak szansy dla rozwoju młodych ludzi.

4.3. Szanse dla wsi

- remont lub budowa obiektów rekreacyjnych, wypoczynkowych i terenów zielonych;
- wzrost atrakcyjności związany z rozbudową lokalnej infrastruktury;
- dobre warunki do zamieszkania i codziennego użytku;
- rozwój turystyki – agroturystyki;
- uzupełnienie oświetlenia;
- budowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej;
- rozwój rolnictwa;
- rozwój sektora usług i drobnej wytwórczości;
- możliwość uzyskania środków ze źródeł zewnętrznych (np. PROW);
- możliwość pozyskania inwestorów w zakresie rozbudowy zaplecza turystycznego.

4.4. Zagrożenia dla wsi

- pogarszające się warunki bytowe społeczeństwa;
- postępujące rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- zanieczyszczenie środowiska;
- migracja młodzieży;
- utrzymujące się na wysokim poziomie bezrobocie;
- ograniczona możliwość kształcenia ludzi młodych;
- ograniczenie rynku zbytu produktów rolnych;
- postępujące rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- brak możliwości finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych;
- polityka gospodarcza i podatkowa państwa.

Rezultaty realizacji Planu Odnowy Miejscowości Wronowice na lata 2010 – 2017

Rozwój miejscowości Wronowice będzie realizowany w oparciu o koncepcję wielofunkcyjności. Korzyści jakie uzyskają beneficjenci końcowi bezpośrednio po

zakończeniu realizacji projektów są wielopoziomowe i przyczynią się przede wszystkim do zwiększenia jakości życia mieszkańców sołectwa Wronowice, jak również Gminy Werbkowice. Nastąpi rozwój i poprawa lokalnej infrastruktury, wzmocnienie ekonomiczne istniejących podmiotów rolnych i poza rolnych, wzmocnienia atrakcyjności turystycznej i uwypuklenie walorów krajobrazowych i historycznych miejscowości i jej okolic, poprawy standardu usług świadczonych na rzecz „czasu wolnego”, poszerzenie i wzbogacenie oferty rekreacyjnej dla turystów i lokalnej społeczności.

Podsumowanie

- Nowoczesna wieś położona w pobliżu gminnych i powiatowych centrów lokalnych;
- Wieś zagospodarowana gospodarczo;
- Wieś posiadająca wspaniałą historię i tradycję;
- Wieś nastawiona na rozwój;
- Wieś wyposażona w infrastrukturę techniczną (m.in. odpowiedni stan ciągów jezdnych i pieszych);
- Wieś wyposażona w infrastrukturę społeczno – kulturalną, rekreacyjną (świetlica, infrastruktura przyrzeczna, przyjeziorowa);
- Wieś inwestująca w dzieci i młodzież – posiadając dobre zaplecze oświatowe, kulturalne, sportowo – rekreacyjne.

5. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujących społeczność lokalną

Opisane zadania zostały przedstawione zgodnie z kolejnością ustaloną w rankingu przez grupę mieszkańców na zebraniach wiejskich. Opis przedsięwzięć zawiera podstawowe potrzeby zasygnalizowane przez uczestników zebrań, które mogą ulec zmianie na etapie projektowania i stosowania konkretnych rozwiązań technicznych. Przedstawione budżety przedsięwzięć są kwotami szacunkowymi i mogą również ulec zmianie z chwilą przystąpienia do realizacji wyznaczonego zadania.

Zadanie 1

Nazwa zadania:

Remont świetlico – remizy i budowa zbiornika na ścieki sanitarne na działce nr 15 i 16 w miejscowości Wronowice.

Cel zadania:

Stworzenie korzystnych warunków do wszechstronnego rozwoju społeczności w tym pod

względem turystycznym poprzez **Remont budynku świetlica – remizy i budowę zbiornika na ścieki sanitarne** a następnie udostępnienie obiektu społeczności lokalnej i turystom /jako miejsce wypoczynku, rekreacji, informacji turystycznej i kulturowej/.

Celami cząstkowymi są:

- 1. Podniesienia atrakcyjności miejscowości pod względem turystycznym, kulturalnym i społecznym.**
- 2. Zaspokojenie potrzeb turystycznych, kulturalnych i społecznych a także rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego.**
- 3. Poprawa warunków i standardów życia mieszkańców Wronowic.**

Obszar planowanej inwestycji usytuowany jest w centrum miejscowości Wronowice w gminie Werbkowice. Na działce nr 15 i 16 o powierzchni 0,20 ha znajduje się budynek świetlica – remizy (stanowi własność Gminy Werbkowice), który został oddany do użytku w 1977 roku. Budynek parterowy o pow. użytkowej 264,93 m², składa się z części świetlicowej (pełniącej rolę wiejskiej „placówki” społeczno – kulturalno – rekreacyjnej) i wydzielonej części remizowej (garaż – użytkowany przez miejscowe OSP).

Głównym przedmiotem inwestycyjnym projektu są nakłady na remont, budowę infrastruktury technicznej tj. budowa zbiornika na ścieki, prace remontowe związane z zagospodarowaniem pomieszczenia gospodarczego w świetlicy na pomieszczenia sanitarne, prace remontowe w pomieszczeniu "sali świetlicowej"(m.in.wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ułożenie podłóg oraz budowa sceny drewnianej), wymiana podłogi w pomieszczeniu KGW. Przeprowadzona szczegółowa analiza stanu technicznego obiektu wykazała znaczne zużycie techniczne budynku, a także brak przystosowania i niedobory w jego infrastrukturze i wyposażeniu techniczno – użytkowym, a także niedostosowanie terenu około obiektowego do użytku społecznego. Stwierdzono konieczność realizacji prac remontowo – budowlanych. Budynek nie posiada instalacji wodno – kanalizacyjnej, zaplecza sanitarnego. Pomieszczenia wymagają modernizacji (m.in. położenia nowych podłóg, położenia odpowiednich instalacji branżowych, wymiany okien) i dostosowania ich do pełnienia funkcji turystyczno – społeczno – kulturalnych. Nie dostatecznie rozwinięta i nie przystosowana infrastruktura turystyczno – społeczno – kulturalna wsi stanowi jedną z najpoważniejszych barier wielofunkcyjnego rozwoju obszaru miejscowości. Słaby stopień rozwoju infrastruktury wiejskiej nie tylko obniża standard życia i gospodarowania, lecz także decyduje o słabej atrakcyjności oferty kulturalnej dla mieszkańców wsi. Natomiast oferta turystyczna miejscowości jest nad wyraz bogata /poparta powyższym opracowaniem/, ale mało dostępna. Przeszkodą w jej dostępie jest brak miejsca informacyjno – edukacyjnego dla turystów, a takim miejscem bezsprzecznie była by świetlica z jej nową infrastrukturą. Planowane jest, aby turyści odwiedzający okolice mogli korzystać ze świetlicy nie tylko jako

miejsca odpoczynku i relaksu, ale i miejsca, w którym mogą się odświeżyć, skorzystać z pomieszczeń kuchennych w celu przygotowania posiłków i gorących napoi. Takie możliwości świadczone nieodpłatnie pozwolą zatrzymać potencjalnego turystę w miejscowości na dłużej niż kilka godzin, a założyć można, że na cały dzień. Samorząd gminy wspólnie ze środowiskami lokalnymi podejmuje działania pozwalające na odpowiednie zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych mieszkańców wsi a także potrzeb turystycznych dla przyjezdnych gości. Podjęcie działania inwestycyjnego służy mobilizacji lokalnej społeczności i pobudzenia aktywności do podejmowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia w swojej miejscowości.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest:

1. wymiana podłóg
2. wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
3. ścianki działowe i okładziny
4. malowanie
5. wymiana rynien i rur spustowych :
6. wewnętrzna instalacja wodociągowa
7. wewnętrzna instalacja kanalizacyjna
8. przyłącze kanalizacyjne
9. zbiornik na ścieki
10. instalacje elektryczne

Realizacji zadania (zapewnienie odpowiednich warunków) pozwoli mieszkańcom wsi na funkcjonowanie i poszerzenie aktywnej działalności społeczności (zaspokojenie potrzeb turystycznych, społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych) w ramach formalnych i nieformalnych grup (w budynku ma siedzibę Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich, Ochotnicza Straż Pożarna, odbywają się zebrania wiejskie, imprezy integracyjne społeczności Wronowic). Projekt ma również za zadanie poprawę wizerunku miejscowości oraz poprawę estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznej.

Po zakończeniu zadania rola świetlicy jako miejsca wypoczynku /w tym dla turystów/ i życia społeczno – kulturalnego wsi zostanie wykorzystana z lepszym skutkiem. Ponieważ w miejscowości Wronowice jest wiele ciekawych atrakcji turystycznych a sami mieszkańcy są aktywnymi społecznikami, trzeba zadbać jedynie o odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie. Jeśli pomyślimy o świetlicy jako o przyjaznej przestrzeni dla aktywnych grup z naszej miejscowości, dla gości z zewnątrz – turystów, i spróbujemy tę przestrzeń jak najbardziej przystosować do różnych potrzeb tych grup to świetlica będzie uzasadniać swój byt. Realizacja projektu uwzględni realizację zadań na rzecz szeroko pojętego rozwoju

społeczeństwa wiejskiego. Wszelkie działania prowadzone w ramach funkcjonowania jednostki świetlicowej będą zapobiegały pogłębianiu bierności i bezradności społecznej wobec trudnych sytuacji życiowych, otworzą drogę do szerokiej konsolidacji społeczeństwa i jego rozwoju w aspekcie społecznym, turystycznym i kulturalnym. Koniecznym działaniem jest więc pozyskanie funduszy na wyremontowanie budynku i wyposażenie go w odpowiednią infrastrukturę pod kątem potrzeb różnych grup społeczności.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania
2010-11	130.000 zł – zadanie % dofinansowane przez Europejski Fundusz Rolny z PROW – Oś 4 Leader, działanie: Odnowa i rozwój wsi, pozostałe jako wkład własny Gminy Werbkowice.

Zadanie 2

Nazwa zadania

Zakup trzech pojemników do selektywnej zbiórki odpadów o pojemności 1100 l, z podziałem na papier, plastik oraz szkło.

Cel zadania:

Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2010	2.000 zł – Zadanie zostanie sfinansowane w 100 % z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska.

Zadanie 3

Nazwa zadania

Utwardzenie dróg gminnych w miejscowości Wronowice.

Cel zadania:

Inwestycja ma na celu poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz poprawę warunków przejazdu.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2010	8.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

Zadanie 4

Nazwa zadania

„Sztaszycowski Szlak” tworzenie rowerowej trasy turystycznej wraz z budową, przebudową i wyposażeniem obiektów infrastruktury turystycznej.

Cel zadania:

Przygotowanie obszarów LGD do pełnienia funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2010-11	137.500zł* - 75 % kosztów kwalifikowalnych zadania dofinansowanie przez Europejski Fundusz Rolny z PROW –Oś 4 Leader, działanie: Odnowa i rozwój wsi, pozostałe jako wkład własny Gminy Werbkowice.

* wartość ogólna zadania przewidziana do rozbitcia także na inne miejscowości Gminy Werbkowice

Zadanie 5

Nazwa zadania:

Organizowanie imprez kulturalno – rekreacyjnych, pikników, festynów przy/w świetlicy wiejskiej we Wronowicach.

Cel zadania:

Organizowanie imprez ma na celu kultywowanie tradycji i integrację społeczności lokalnej, a także umożliwić aktywne spędzenie wolnego czasu.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2010-17 (corocznie)	Ok. 1.100 zł rocznie – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

Zadanie 6

Nazwa zadania:

Budowa parkingu przy świetlicy.

Cel:

Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez realizację działań mających na celu kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej.

Zadanie inwestycyjne wpłynie na podniesienie poziomu bezpieczeństwa, poprawie warunków życia mieszkańców wsi, poprawi podstawową niezbędną infrastrukturę miejscowości, uporządkuje przestrzeń publiczną. Brak parkingu naraża użytkowników dróg na niebezpieczeństwo kolizji i wypadków drogowych. Zbudowanie parkingu podniesie estetykę miejscowości.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2011	7.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

Zadanie 7

Nazwa zadania

Budowa placu zabaw i modernizacja infrastruktury sportowej przy świetlicy wiejskiej

we Wronowicach.

Cel zadania:

Rozwój infrastruktury rekreacyjnej we wsi Wronowice.

Zakres zadania

Zadanie polega na organizacji bezpiecznego i atrakcyjnego placu zabaw dla dzieci, modernizacji boisk przy świetlicowych jako miejsca wspólnych zabaw i gier, a także integracji społeczności lokalnej.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2012	4.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

Zadanie 8

Nazwa zadania

Remont odcinka drogi gminnej 111263 L w m.Wronowice.

Cel zadania:

Zwiększenie płynności ruchu, poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz zwiększenia dostępności komunikacyjnej.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2012-13	480.000 zł – Środki własne gminy.

Zadanie 9

Nazwa zadania:

Zagospodarowanie terenu przy rzece Huczwie, jego przystosowanie i udostępnienie dla celów turystycznych i rekreacyjnych.

Cel zadania:

Efektywne wykorzystanie zasobów własnych oraz ich rozwój i waloryzacja poprzez wspieranie i rozwój infrastruktury rekreacyjno – sportowej.

Realizacja inwestycji wpłynie na możliwość efektywnego zagospodarowania wolnego czasu dzieci, młodzieży szkolnej, osób dorosłych mieszkającej w miejscowości Wronowice. Zadanie inwestycyjne poprawi także warunki życia mieszkańców wsi. Nastąpi rozwój i rozpropagowanie sportu i rekreacji nie tylko w miejscowości Wronowice w całej gminie oraz promocja walorów krajoznawczych rzeki Huczwy. Projekt ma także duże znaczenie dla rozwoju turystyki oraz możliwość rozwinięcia nowej działalności gospodarczej (gastronomia, baza noclegowa) wśród mieszkańców miejscowości. Projekt wykorzystuje wszystkie najważniejsze walory krajobrazowe oraz lokalizację.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
-------------------------------	---

2013	4.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.
------	--

Zadanie 10

Nazwa zadania

Zagospodarowanie terenu na rozwidleniu dróg Wronowice, Turkowice.

Cel zadania:

Wzmocnienie roli centrum Wronowic jako przestrzeni spotkań mieszkańców wsi, poprawa estetyki i zwiększenie atrakcyjności miejscowości.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2014	1.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

Zadanie 11

Nazwa zadania

Renowacja elewacji zewnętrznej świetlicy – remizy.

Cel zadania:

Stworzenie korzystnych warunków do wszechstronnego rozwoju społeczności.

Celami częściowymi są:

1. Poprawa warunków i standardów życia mieszkańców Wronowic,
2. Podniesienia atrakcyjności miejscowości pod względem turystycznym, kulturalnym i społecznym.

Zadanie inwestycyjne poprawi warunki życia mieszkańców wsi, uporządkuje przestrzeń publiczną. Odnowiona elewacja świetlicy podniesie estetykę miejscowości.

Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania.
2015	8.000 zł – Środki własne sołectwa, środki własne gminy, podmioty prywatne.

6. Wdrożenie i monitorowanie planu

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Werbkowice. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Werbkowice, Radzie Sołeckiej miejscowości Wronowice oraz Sołtysowi wsi Wronowice. Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Werbkowicach oraz Rada Sołectwa Wronowic, zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Wronowice. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Przedłożenie projektu planu odnowy miejscowości Wronowice przedstawicielom Zebrania Wiejskiego	Rada Sołecka	maj 2010
2.	Uchwalenie planu odnowy miejscowości Wronowice przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	czerwiec 2010
3.	Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Wójt	Odpowiednio przed planowanym naborem wniosków / 2010-2017
4.	Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w planie odnowy miejscowości Wronowice	Wójt, Rada Sołecka	2017

Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nie przewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Wronowice może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży każdy z członków Rady Sołeckiej na ręce Przewodniczącego Rady Sołeckiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Sołeckiej poddaje procedurze uchwalania dokonywanego przez Zebranie Wiejskie i zatwierdzania przez Radę Gminy w formie uchwały.